

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دین و زندگی (۲)

رشته ادبیات و علوم انسانی

پایه یازدهم

دوره دوم متوسطه

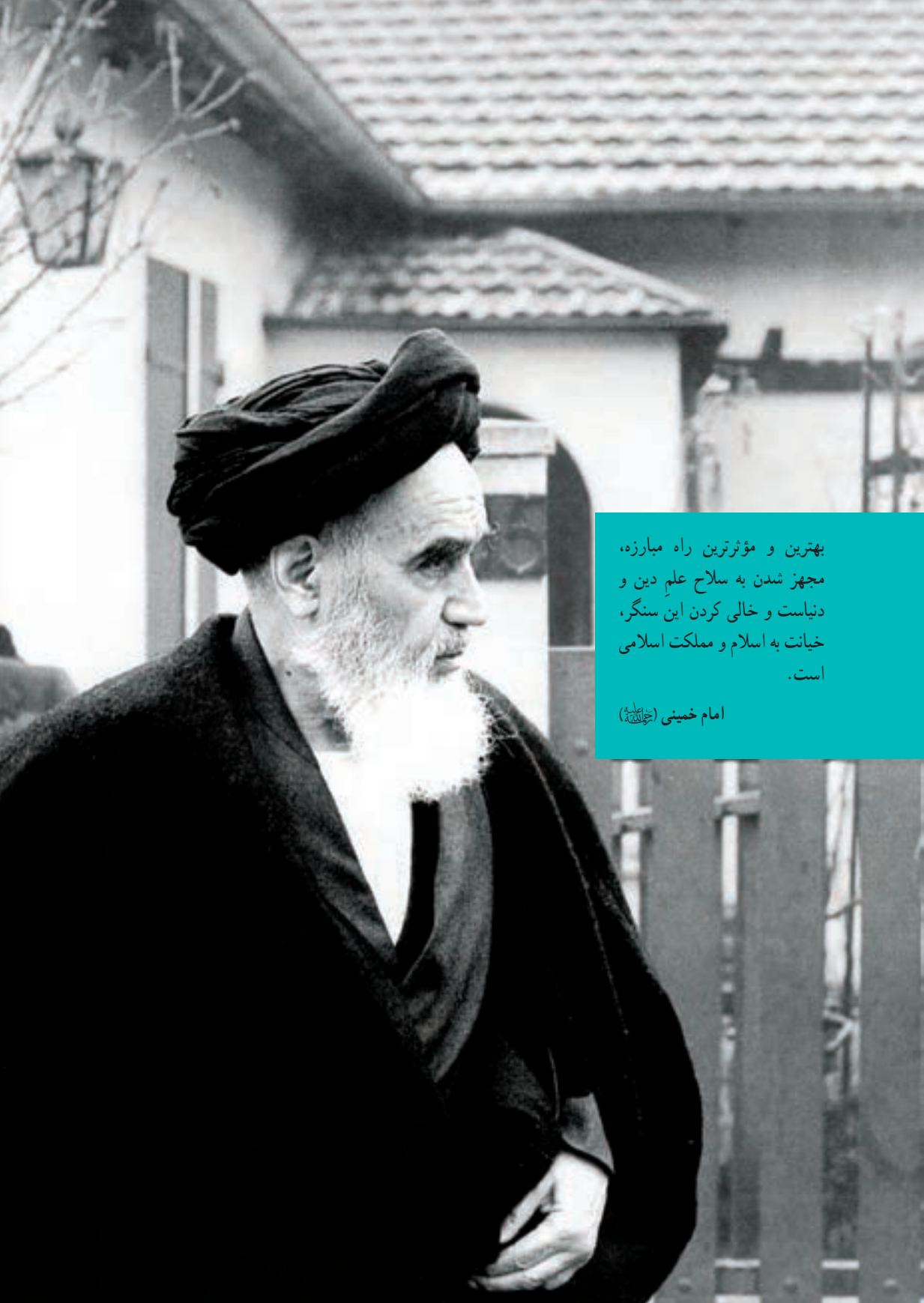
وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

- نام کتاب: دین و زندگی (۲) - پایه یازدهم دوره دوم متوسطه - ۱۱۱۲۰۵
- پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: پرویز آزادی، عباس جوارشکیان، فضل‌الله خالقیان، انسبه جلیلی طهماسبی، سیدمحمد دلبری، حسین سوزنچی، یاسین شکرانی، سیدحمید طالب‌زاده، مصطفی فیض، علی لطیفی، محمود متوسل آرائی، معصومه ابراهیم، حمیدرضا هادی‌زاده (اعضای شورای برنامه‌ریزی) - محمدحسن افخمی عقدا، محمدرضا خدایی، صدیقه عبداللّهی (همکاران شورای برنامه‌ریزی) محمدمهدی اعتصامی (مؤلف) - محمدکاظم بهنیا (ویراستار)
- مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
- شناسه افزوده آماده‌سازی: احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - جواد صفری (مدیر هنری) - مجتبی زند (طراح‌جلد) - شقایق نجمی، زهره بهشتی شیرازی (صفحه‌آرا) - فاطمه باقری مهر، سورش سعادت‌مندی، علی نجمی، پری ایلخانی‌زاده، فریبا سیر، ناهید خیام‌باشی (امور آماده‌سازی)
- نشانی سازمان: تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۲۱-۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
وبگاه: www.chap.sch.ir و www.irtextbook.ir
- ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارویخش) تلفن: ۰۲۱-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۰۲۱-۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵
- چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
- سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دوم ۱۳۹۷

شابک ۰-۲۸۶-۰۵-۹۶۴-۹۷۸

ISBN: 978-964-05-2860-0

بهترین و مؤثرترین راه مبارزه،
مجهز شدن به سلاح علم دین و
دنیاست و خالی کردن این سنگر،
خیانت به اسلام و مملکت اسلامی
است.

امام خمینی (رحمته الله علیه)

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست

- بخش اول : تفکر و اندیشه ۲
- درس اول : هدایت الهی ۶
- درس دوم : تداوم هدایت ۱۶
- درس سوم : آخرین پیامبر ۲۸
- درس چهارم : معجزه جاویدان ۴۰
- درس پنجم : مسئولیت‌های پیامبر ﷺ ۵۴
- درس ششم : پیشوای اسوه ۶۸
- درس هفتم : امامت، تداوم رسالت ۸۲
- درس هشتم : جان و جانشین پیامبر ﷺ ۹۶
- درس نهم : وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رحلت رسول خدا ﷺ ۱۱۰
- درس دهم : احیای ارزش‌های راستین ۱۲۲
- درس یازدهم : جهاد در راستای ولایت ظاهری ۱۳۴
- درس دوازدهم : عصر غیبت امام زمان علیه السلام ۱۴۸
- درس سیزدهم : در انتظار ظهور ۱۵۶
- درس چهاردهم : مرجعیت و ولایت فقیه ۱۷۰
- درس پانزدهم : رهبری و مردم ۱۸۰
- بخش دوم : در مسیر ۱۹۲
- درس شانزدهم : عزت نفس ۱۹۶
- درس هفدهم : زمینه‌های پیوند ۲۰۸
- درس هجدهم : پیوند مقدّس ۲۲۲

پیش از مطالعه کتاب، حتماً این قسمت را بخوانید.

سخنی با دبیران

دوستان عزیز، سلام بر شما

۱- برای اُنس بیشتر دانش‌آموزان با قرائت قرآن کریم، آیاتی از قرآن کریم و ترجمه آن، در ابتدای هر درس آمده است. در هنگام تدریس، ۱۰ دقیقه ابتدای کلاس به قرائت اختصاص دارد. از آنجا که آموزش صحیح قرائت در دوره‌های تحصیلی گذشته انجام شده و قواعد قرائت صحیح، آموزش داده شده است، انتظار می‌رود که دانش‌آموزان بتوانند این قواعد را مراعات کنند و آیات را صحیح بخوانند. به همین جهت باید از دانش‌آموزان بخواهیم که آیات هر درس را روز قبل، مرور و تمرین کنند و در فرصت کوتاه کلاس، متن تمرین شده را بخوانند.

۲- این درس، وقتی نتیجه‌بخش خواهد بود که عرصه حضور، فعالیت و خلاقیت‌های فکری دانش‌آموزان باشد و به آنها شهادت اندیشیدن و ابتکار بدهد. میزان موفقیت ما در تدریس به میزان تفکر و اندیشه‌ورزی دانش‌آموزان بستگی دارد. روش تدریس و ارزشیابی ما نباید به گونه‌ای باشد که دانش‌آموزان مجبور باشند کتاب را چندبار بخوانند و حفظ کنند. آن امتحان و آن ارزشیابی با اهداف این درس هماهنگ است که امکان تحقیق، اظهار نظر و فکر کردن را برای دانش‌آموزان فراهم می‌کند. با توجه به نکات فوق، ارزشیابی این درس در دو بخش انجام می‌گیرد.

بخش اول. ارزشیابی مستمر؛ شامل:

۱- قرائت صحیح آیات شریفه: ۴ نمره

۲- انجام فعالیت‌های داخل درس (مانند تدبیر در قرآن، فعالیت کلاسی و...) و پرسش از متن:

۸ نمره

۳- حضور فعال در فرایند تدریس و مشارکت در گفت‌وگوهای کلاسی: ۵ نمره

۴- پاسخ به سؤال‌های بخش اندیشه و تحقیق: ۳ نمره

توجه :

انجام پیشنهادها، نگارش مقالات تحقیقی و انجام کارهای هنری و ادبی تا دو نمره به معدل نمره مستمر اضافه می کند.

بخش دوم. ارزشیابی پایانی :

این ارزشیابی در پایان هر نیم سال انجام می گیرد که شامل دو بخش است : ۱- آزمون کتبی؛ ۲- قرائت آیات. در آزمون کتبی، سؤالها باید براساس رویکرد کلی محتوای آموزشی؛ یعنی، فهمیدن، نه حفظ کردن، استوار باشد. باید محورهای کلیدی و اصلی محتوای کتاب، محور آزمون باشد و از نکات حاشیه ای و فرعی نباید برای طرح سؤال استفاده شود. آزمون کتبی، ۱۶ نمره دارد. ۴ نمره از ارزشیابی پایانی به قرائت صحیح دانش آموزان اختصاص دارد.

توجه :

۱- آیات ابتدای هر درس برای قرائت در کلاس است و صرفاً در ارزشیابی مستمر و پایانی به صورت شفاهی از دانش آموزان پرسیده می شود و نباید هیچ گونه سؤالی در امتحانات کتبی و آزمون های ورودی دانشگاه ها از این آیات طراحی شود.

۲- ترجمه آیاتی که در مقابل صفحه قرائت و قبل از شروع درس آمده، جزء محتوای آموزشی نیست و صرفاً جهت آشنایی دانش آموزانی که تمایل به دانستن مفاهیم این آیات دارند، قرار داده شده است. از این قسمت (ترجمه ها) در آزمون ها، اعم از آزمون های کتبی در نظام آموزشی آموزش و پرورش و آزمون های ورودی دانشگاه ها، نباید سؤالی طرح شود.

۳- قسمت های «بیشتر بدانیم» و «پاسخ سوالات شما» فقط برای توسعه اطلاعات و کسب نمره تشویقی است و در امتحانات پایانی و آزمون های ورودی دانشگاه ها نباید از این قسمت ها سؤال طرح شود.

۴- فعالیت هایی که با علامت * مشخص شده اند، فعالیت های واگرا هستند و فقط در زمان تدریس و ارزشیابی مستمر از آنها استفاده می شود و در امتحانات پایانی و آزمون های ورودی

دانشگاه‌ها نباید سؤالی از آنها طرح شود.

۵- تمام قسمت‌هایی که تحت عنوان «پیشنهاد»، «پاورقی‌ها» و «دانش تکمیلی» در کتاب آمده است، صرفاً جهت توسعه اطلاعات است و در ارزشیابی پایانی و آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها نباید مورد سؤال قرار گیرد.

۶- آیاتی که در درس‌ها ترجمه نشده‌اند آیاتی هستند که در سال‌های پیشین معنا و مفهوم آنها به دانش‌آموزان آموزش داده شده است.

۷- فقط حفظ کردن آیات و روایاتی که با علامت ﴿﴾ مشخص شده برای آزمون پایانی و آزمون ورودی دانشگاه‌ها ضروری است و می‌توان عین آن آیات و روایات را از دانش‌آموزان پرسید. در سایر موارد، حفظ کردن عین آیات و روایات ضروری نیست، بلکه برداشت و استنباط از آنها اهمیت دارد.

۸- به تناسب موضوعات، فیلم‌های کوتاه برای بخشی از محتوای هر درس در نظر گرفته شده و در سایت گروه درسی قرآن و معارف اسلامی قرار داده شده است. مشاهده فیلم‌ها به شما عزیزان توصیه می‌شود. چنانچه شما هم محتوایی (فیلم، مقاله، کلیپ و ...) متناسب با موضوعات درسی دارید می‌توانید با ارسال آن برای گروه، در افزایش کیفیت این بخش ما را یاری کنید.

□ شما می‌توانید برای ارتباط با مؤلفان به آدرس quran-dept.talif.sch.ir مراجعه کنید و در بخش «پرسش و پاسخ» نظرات خود را بیان کنید.

از خداوند برایتان آرزوی بهترین‌ها را داریم.

گروه درسی قرآن و معارف اسلامی